

Pol'nohospodárske družstvo so sídlom v LUDROVEJ

Výročná správa

2018

Vyhotovená dňa: 31.03.2019

Prerokovaná dňa:

Podpis člena štatutárneho orgánu účtovnej
jednotky:

.....

Podpis osoby zodpovednej za vyhotovenie
výročnej správy:

.....

Prílohy

Účtovná závierka podnikateľov v podvojnóm účtovníctve

- a) Súvaha k 31.12.2018
- b) Výkaz ziskov a strát k 31.12.2018
- c) Poznámky k účtovnej závierke k 31.12.2018

Správa nezávislého audítora

Dodatok správy audítora o overení súladu výročnej správy s účtovnou závierkou

1 Základné údaje poľnohospodárskeho družstva

1.1 Identifikačné údaje

Obchodný názov:	Poľnohospodárske družstvo
Právna forma:	družstvo
Sídlo:	034 071 Ludrová 419
Základné imanie:	128 152 EUR
IČO:	00 195 693
DIČ:	2020430291
IČ DPH:	SK2020430291
Zápis v Obchodnom registri:	OS Žilina, oddiel: Dr, vložka číslo: 151/L

1.2 Vznik poľnohospodárskeho družstva

Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Ludrovej bolo založené na zlučovacej členskej schôdzi konanej 09.02.1972, prijatím vlastných stanov družstva, schválených uznesením R ONV v Liptovskom Mikuláši dňa 11.04.1972. Výročná členská schôdza, konaná dňa 22.2.1991 schválila nové stanovy v zmysle zákona číslo **162/90 Zb.** o poľnohospodárskom družstevníctve. Starý spis: Dr 1087 Družstvo na členskej schôdzi, konanej dňa 09.12.1992. Činnosť poľnohospodárskeho družstva je zameraná na poľnohospodársku výrobu – podnikanie v poľnohospodárskej výrobe vrátane predaja neopracovaných poľnohospodárskych výrobkov na účely ďalšieho predaja.

1.3 Predmet činnosti

Hlavným predmetom činnosti poľnohospodárskeho družstva je

- podnikanie v poľnohospodárskej výrobe vrátane predaja neopracovaných poľnohospodárskych výrobkov na účely ďalšieho predaja
- maloobchod s ovocím a zeleninou
- stavebné inštalácie a vnútorné stavebné práce
- dobývanie nevyhradeného nerastu – dolomit
- nákladná cestná doprava vykonávaná cestnými nákladnými vozidlami do celkovej hmotnosti 3,5 t vrátane prípojného vozidla

- výroba elektriny výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MW

Najväčším odberateľom je ORAVA – MILK, záujmové združenie Leštiny, kde dodávame surové kravské mlieko.

1.4 Štatutárne orgány družstva

Členská schôdza je najvyšší orgán poľnohospodárskeho družstva, ktorú tvorí 142 členov.

Predstavenstvo je štatutárnym orgánom poľnohospodárskeho družstva, riadi činnosť družstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach družstva. Kontrolná komisia je oprávnená kontrolovať všetku činnosť družstva a prerokúva sťažnosti jeho členov. V mene poľnohospodárskeho družstva koná a podpisuje predseda a jeden člen predstavenstva.

2 Činnosť poľnohospodárskeho družstva v roku 2018

2.1 Podnikateľská činnosti a stav majetku

V roku 2018 družstvo vykázalo účtovný výsledok hospodárenia - účtovnú stratu vo výške – 166 224,67 EUR pri celkových výnosoch 3 588 230,66 EUR a celkových čerpaných nákladoch vo výške 3 754 455,33 EUR. Účtovná strata bola následne upravená prostredníctvom pripočítateľných a odpočítateľných položiek na daňovú stratu vo výške – 107 966,47 EUR.

Medziročne došlo k poklesu hospodárskeho výsledku o 52 166,03 EUR.

2.2 Prehľad nákladov

Rok	2016	2017	2018	Porovnať rok 2017-2018
Spotrebované nákupy:	1 150 155	1 131 350	1 193 605	62 255
Nakúpené osivá, sadivá	100 273	97 410	102 343	4 933
Nakúpené hnojivá	75 348	68 718	81 533	12 815
Pohonné hmoty	210 889	230 721	232 732	2 011
Chemikálie	115 358	96 618	97 693	1 075
Nakúpené krmivá	82 512	81 887	122 084	40 197
Stavebný materiál	28 502	32 176	33 070	894
Spotreba náhradných dielov	68 146	59 119	72 623	13 504
Spotreba komponent. do KZ	67 146	53 642	65 619	11 976
Spotreba nákup. krmív-jadrové	220 494	236 843	219 346	- 17 497
Spotreba ostat. materiálu	180 782	174 216	166 559	- 7 657
Spotreba elekt. energie	100 619	101 060	93 314	-7 745
Spotreba ostatnej energie	16 215	15 296	14 100	- 1 196
Služby:	448 034	595 310	554 921	- 43 110
Opravy a udržiavanie	124 856	238 851	167 622	- 71 229
Cestovné	4 301	3 897	4 592	+ 695
Reprezentačné náklady	13 537	15 570	15 197	- 373
Ostatné služby	305 343	339 712	367 509	27 797
Mzdové náklady	906 185	904 524	936 123	31 599
Poistné a sociálne náklady	308 044	306 965	318 391	11 426
Dane a poplatky	42 481	46 540	48 979	2 439
Iné prevádzkové náklady	103 712	97 769	99 283	4 236
Odpisy a zákonné rezervy	383 531	372 281	371 783	- 498
Finančné a mimoriadne náklady	7 554	12 101	12 621	519
Náklady spolu	3 577 878	3 685 123	3 754 455	+69 332

Medziročný nárast tak ako som už spomínala sa prejavil prakticky na každej položke nákladov. Spotreba hnojív v RV bola nižšia viac sme využívali fugát z BPS, ale nakupovali sme s cenou za MJ takmer o 40 EUR vyššou ako v roku 2017, to isté bolo aj pri nákupoch

chémie, kde Ø cena za tonu bola vyššia o 3 EURA čo je nárast o 10 tis. EUR oproti predchádzajúcemu obdobiu, nakúpili sme viac osív a to repku jarnú, ktorú sme v roku 2017 nesiali a lucernu siatu, kde sme robili obnovu porastov celkove však priemerné nákupné ceny za osivá boli o 0,3060 eurocenta nižšie čo je pri množstve 42985 kg úspora 13 154 EUR. Rastlinná výroba mala zhruba o 20 až 25 % nižšiu úrodu ako plánovala a to v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok v čase vegetačného obdobia - nedostatok vlhky. Vyššie výnosy sme dosiahli len u kukurici. Celková produkcia kukurice bola vyššia o 10 ton na ha a nákladová cena na ha bola o 2,64 EURA nižšia ako v minulom roku. Aj zemiaky sme konečne po niekoľkých rokoch predávali so ziskom ale produkcia bola nižšia o 4 tony na ha v porovnaní s minulým rokom. V roku 2018 sme vykonávali zber slamy lisovaním do balíkov. Pre už spomínané sucho sme mali nízke porasty obilnín a tým aj nízku produkciu slamy a preto sme sa rozhodli lisovať aj slamu z repky. I keď len mierne sa zvýšili náklady za pohonné hmoty cca 2000 EUR je to tiež v dôsledku zvýšenej nákupnej ceny o 0,1137 eurocenta čo je na celkovej spotrebe suma 26 911 EUR. Tým, že sme mali pozastavenú činnosť v Lome a k celkovému obnoveniu chodu prevádzky došlo až v máji a tiež v dôsledku poklesom výkonov na stredisku Doprava sme spotrebovali o 28 635 litrov nafty menej ako v roku 2017 tým náklady boli zhruba v rovnakej výške. V ŽV nám vzrástli náklady za nakúpené krmivá, kde sme spotrebovali viac tuku ale najmä viac komponentov do krmných zmesí zhruba o 28 ton čo je 12 974 EUR pričom nákupná cena bola nižšia o 2 %. Najvýraznejší nárast sme zaznamenali vo výške mzdových poistných a sociálnych nákladov medziročne o 3 % čo je čiastočne v dôsledku zvýšenia minimálnej mzdy a čiastočne úpravou platov. Ešte začiatkom roka sme mali problém s opravou BPS, kde sme robili rekonštrukciu elektrickej prípojky, následne oprava výmenníkov, repasovanie dúchadiel, oprava miešadla, čerpadla čím sa znovu narušil plánovaný výsledok hospodárenia BPS za rok 2018. I keď náklady za služby v porovnaní s rokom predchádzajúcim boli nižšie o 41 tisíc EUR ale predsa len nižšia produkcia a opravy opäť neplánované opravy mali dopad na výsledok hospodárenia. postupne sa BPS zastabilizovala a koncom roka 2018 a začiatkom tohto roka ide na 100 % výkon.

V roku 2018 sme na základe uzatvorených nájomných zmlúv uhradili nájomné za prenajatú pôdu – Slovenskému pozemkovému fondu, mestu Ružomberok a FO vo výške 36 590 EUR.

Daň z motorových vozidiel, uhradená vo výške **12 845 EUR**, daň z nehnuteľnosti platená obciam a mestu Ružomberok vo výške **28 530 EUR** a poplatky za znečistenie ovzdušia - Úradu životného prostredia vo výške **586 €**.

Zúčtované odpisy dlhodobého hmotného majetku vrátane zostatkovej ceny vyradeného dlhodobého hmotného majetku, odpisov zvierat – základného stáda a zostatkovej hodnoty uhynutých dospelých zvierat boli vo výške **371 179 EUR** čo je takmer na úrovni roku 2017.

Finančné náklady tvorili úroky z bežných účtov, z leasingových zmlúv, a poplatky banke uhradené vo výške 11 947 EUR .

Poistenie zvierat, plodín, zásob, nehnuteľností, zákonné poistenie motorových vozidiel bolo v roku 2018 vo výške 28 771 EUR.

Poskytnuté dary – (ZŠ, MŠ, obciam, TJ, na kultúru, a cirkevné účely sme v roku 2018 na tento účel 13212) boli vo výške 14 407 EUR

2.3 Prehľad o výnosoch

Najvýraznejšou časťou výnosov sú tržby z predaj vlastných výrobkov a služieb a za predaný tovar na obchodnom úseku, spolu vo výške **2 516 077 EUR**. Tržby za uplynulý rok zaznamenali nárast o 2,40 % čo predstavuje sumu 61 551 EUR. Najvýraznejšie sa to prejavilo v divízii ŽV (64 474).

Ostatné výnosy tvoria:

- aktivácia dlhodobého majetku technicky zhodnoteného vo vlastnej réžii
- aktivácia zvierat
- zmena stavu nedokončenej výroby, výrobkov na sklade a mladých zvierat

Prehľad o výnosoch a tržbách podľa divízií a stredísk (bez dotácií RV,ŽV)

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rozdiel 2017/2018
RV výnosy	1 112 551	880 305	939 099	916 143	1 033 598	+117 455
ŽV výnosy	1 285 790	1 034 407	1 184 179	1 296 767	1 511 841	+215 073
Doprava tržby	105 811	101 122	108 056	61 435	63 470	+2 035
Opravy výnosy	90 195	85 884	83 868	83 192	57 770	-25 422
LOM výnosy	691 801	1 089 387	716 526	695 757	517 429	-178 328
SV tržby	98 311	87 347	109 353	124 063	145 150	+21 087
PV tržby						
OÚ výnosy	115 250	118 193	101 681	121 156	113 253	-7903
BPS výnosy	179 170	163 169	107 099	109 636	107 778	-1 858

Najvýraznejší nárast externých tržieb sme zaznamenali v živočíšnej výrobe za predaj hlavného výrobku – mlieka, kde sme predali o 150 030 litrov viac čo predstavuje sumu 78 tis. EUR. V roku 2018 sme mali však aj vyššiu realizačnú cenu takmer o 2,36 % čo v prepočte z celkových navýšených tržieb je 34 %. Stavebná výroba vykonala viac externých prác čo sa prejavilo nárastom tržieb o 19,70 % a podobne aj na stredisku BPS došlo k zvýšeniu produkcie a tým aj k zvýšeniu tržieb o 30 %. Výnosy ovplyvnila zmena stavu, ktorá bola nižšia o 180 tis. EUR oproti predchádzajúcemu roku. K poklesu výnosov došlo zmenou nákladovej ceny jednej z frakcií štrkov. Tento rozdiel vznikol účtovaním nižšej nákladovej

ceny frakcie 0/4 na stredisku LOM a nižšie nákladové ceny hlavných aj vedľajších výrobkov RV a vyššou spotrebou produktov do BPS 30 tis. EUR.

Ostatné výnosy tvorili zúčtované dotácie vyplatené na základe Rozhodnutí Pôdohospodárskou platobnou agentúrou Bratislava, ktorých suma za rok 2018 bola **772 609,94 EUR** čo je nárast o 20 % ako v roku 2017.

Z toho bola poskytnutá podpora na:

– jednotnú platbu na plochu vo výške	222 021,00
– platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie	116 766,00
– platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	111 412,00
– platba pre vybrané oblasti s prírodnými alebo inými obmedzeniami	135 930,00
– platba za plemenárske služby	27 830,00
	36 559,00
– platba na opatrenie dobre životné podmienky zvierat	56 251,00
– dotácia na chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	6 400,00
– dotácia na agroenvironmentálne -klimatické opatrenie	53 258,74
– úhrady finančnej disciplíny	6 182,00

2. 4 Mzdové ukazovatele

Mzdové náklady boli vo výške **936 123 EUR**. Priemerná mesačná mzda pri priemernom prepočítanom stave **89** pracovníkov je **877,33 €**.

V porovnaní s minulým rokom priemerná mzda je vyššia o 39,81 € (t.j. vzostup o 4,75 %).

Zákonné sociálne poistenie z vyplatených miezd bolo v roku 2018 **318 391,67 EUR**.

K dnešnému dňu (20.04.2018) má družstvo vyrovnané všetky odvodové povinnosti z miezd.

Celkové osobné náklady (mzdové prostriedky, odvody do poisťovní a zákonné sociálne náklady) tvoria sumu **1 239 475 €**.

Ukazovateľ	K 31.12.2016	K 31.12.2017	K 31.12.2018
Počet zamestnancov spolu k 31.12.	91	90	89
Z toho: robotníci	55	55	54
prevádzkoví zamestnanci	20	20	19
THP	17	17	16
Počet zamestnancov v prepočítanom stave	91	90	89
Mzdové náklady celkom v EUR +odvody	1 206 030	1 206 030	1 211 490
Priemerná mesačná mzda v EUR	801	837,52	877,33

2. 5 Poskytovanie sociálnych výhod

Sociálny program definuje základné výhody, ktoré Poľnohospodárske družstvo poskytuje všetkým zamestnancom z vyčlenených prostriedkov sociálneho fondu.

Tvorba SF v roku 2018 bola na ťarchu nákladov vo výške 1% z vyplatených mzdových prostriedkov bez náhrad – čo predstavuje sumu 7 935,93 EUR.

Tieto prostriedky sa vynakladajú účelovo na skvalitňovanie starostlivosti zamestnancov v nasledujúcich oblastiach:

➤ príspevok na stravovanie zamestnancov	5 583,28
➤ príspevok na kultúrne podujatie a regeneráciu prac. síl	1 012,50
➤ doprava do zamestnania (ošetrovatelia HD v LŠ)	1 140,00
➤ životné jubileá	510,00
➤ VČS á 10 € (stravné)	1 040,00
➤ vianočný balíček pre zamestnancov (salónky, kalendáre)	535,62
➤ príspevok dôchodcom	299,22

Použitie SF spolu	10 153,62
-------------------	-----------

Zostatok k 31.12.2018	26 421,06 EUR
------------------------------	----------------------

2. 6 Majetok a investície

Družstvo vykazuje hodnotu investičného majetku (softvér, pozemky, stavby, samostatne hnutelné veci, základné stádo, ostatný dlhodobý hmotný majetok, dlhodobý finančný majetok 063) v sume **8 646 916 EUR**, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje nárast indexom **1,01 %**. (index koeficient rastu $I = \text{hodnota ukazovateľa v bežnom období} / \text{hodnota ukazovateľa v minulom období}$)

V roku 2018 sme investovali v celkovej výške **120 196 EUR** v tomto členení (bez obstarania zvierat)

Rastlinná výroba

Živočišná výroba

- Traktor New Holland	46 250,00
- Fixačná klietka pre zvieratá	2 687,00
- Ventilátory klimatizácia	5 893,00
- Rozdružovač balíkov	14 100,00

Doprava

- Nákladný prívos PANA V	9 500,00
--------------------------	----------

LOM

- Škoda Fábria	9 670,00
----------------	----------

BPS

- Rozvodné skrine – odpad	4 015,00
---------------------------	----------

Stredisko 91 CDR

– Regálový archívny systém	2 755,00
----------------------------	----------

Nákup pozemkov

	25 326,25
--	-----------

Spolu

	120 196,25 EUR
--	-----------------------

V rámci finančného majetku každý rok účtujeme o oceňovacom rozdiely z precenenia majetku AGROPODNIK, s.r.o. Bešeňová tento rok je suma vo výške **53 872,53 EUR**.

Finančná analýza**Ukazovatele likvidity**

Celková likvidita = $\frac{357\,724 + 1\,507\,402}{649\,888} = 2,86$

649 888

Optimálna hodnota ukazovateľa je **2,5**. Hodnota nám hovorí o tom, že družstvo je schopné uhrádzať svoje splatné záväzky.

Ukazovatele aktivity

doba obratu pohľadávok = $\frac{(357\,724 + 760\,953) / 2 \times 365}{124\,186 + 2\,162\,509 + 229\,382 + 84\,064} = 78,50 \text{ dní}$
 (38,8/2014, 2016 44,5)

Ukazovateľ doba obratu pohľadávok umožňuje posúdiť ako účinne družstvo využíva svoj majetok. V prípade družstva možno konštatovať, že máme na pohľadávky uzatvorené zmluvy, v ktorých je doba splatnosti vyššia ako 40 dní.

Doba obratu záväzku = 94 dní

Tento ukazovateľ vypovedá o skutočnosti koľko dní v priemere trvá družstvu zaplatenie záväzku. Stav signalizuje problémy v likvidite.

Ukazovatele zadlženosti

$\frac{890\,484 + 388\,638}{5\,051\,736} = 25,32 \%$

Celková zadlženosť družstva predstavuje 25,32 To znamená, že 74,68 % družstvo kryje vlastnými prostriedkami a zvyšok tvorí cudzí kapitál.

úverová zadlženosť

$$= \frac{87\,603}{5\,051\,736} \times 100 = 1,73 \%$$

Úverová zadlženosť vyjadruje, aká časť majetku je krytá úverom alebo finančnou výpomocou.

Produktivita práce

Produktivita práce je jedným z najvýznamnejších faktorov efektívnosti družstva a zároveň rozhodujúcim faktorom jej konkurenčnej schopnosti. Vyjadruje, ako účinne bol výrobok vyrobený alebo s akou mierou efektívnosti boli služby realizované. Produktivita práce vyjadruje efekt, ktorý priniesol pracovník za zvolenú časovú jednotku. **Vypočítame ju ako podiel** dosiahnutých tržieb a priemerného počtu zamestnancov (do výpočtu boli zahrnuté tržby za tovar a celá výroba t.j. tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb, zmena stavu zásob a aktivácia zahrňujúca aktiváciu budov a stavieb, strojov a zariadení – robená vo vlastnej réžii ako aj aktivácia zvierat). **Spolu dosiahnuté tržby** boli vo výške **2 600 141 €** priemerný stav pracovníkov bol **89**, produktivita práce na jedného pracovníka bola **29 215 €**. V roku 2017 dosiahnutá produktivita bola **28 205 €**, čo predstavuje nárast o **3,5 %**. (2014 28586, 2015 31232, 2016 28424)

Prvoradým cieľom družstva je zabezpečenie likvidity a finančnej stability.

V priebehu roka 2018 sme si plnili záväzky voči zamestnancom, záväzky voči daňovému úradu, Sociálnej poisťovni, Zdravotným poisťovniam, obciam i mestu Ružomberok, a tiež Slovenskému pozemkovému fondu Bratislava.

V zákonných termínoch družstvo odvádzalo DPH Daňovému úradu podľa podaných daňových priznaní – suma spolu za rok 2018 je 16 355 EUR.

K 31.12.2018 sme evidovali pohľadávky z obchodného styku vo výške **300 542 €** a záväzky z obchodného styku vo výške **450 688 €**. Záväzky prevyšujú pohľadávky 150 146 EUR (rok 2012 o 23 332, rok 2013 o 273 363, rok 2014 o 154 242, rok 2015 157 213, 2016 153 825) €. (je to aj dôsledok výpadku externých tržieb a tým aj nepriaznivým vývojom cash flow,

Družstvo v hodnotenom období riešilo vysporiadanie nedobytných a rizikových pohľadávok vo finančnom objeme **2 681 €**, ktoré boli zúčtované na ťarchu nákladov. Kritériom pre stanovenie výšky opravných položiek bola dĺžka obdobia po lehote splatnosti, exekúcie a súdne vymáhanie.

V roku 2018 došlo k zmene počtu zamestnancov z 90 na 89 a počet členov sa znížil o 6. Z analýzy hospodárskeho výsledku a porovnania z predchádzajúcim je zrejmé, ktoré faktory prispeli k zhoršeniu oproti minulému roku. Je to hlavne výpadok produkcie rastlinnej výroby, a výpadok tržieb za predaj trhovej plodiny – repky, výpadok produkcie BPS a tiež vysoké náklady na opravy, ale aj chýbajúce výkony na stredisku Dopravy.

Vypracovala: Mgr. Plávková Miroslava

Ludrová 12.04.2019